

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Дітарайтшурна і Мастацтва

Год выдання 36-ы
№ 1 (2258)
1 студзеня 1968 г.
ПАНЯДЗЕЛАК
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

НАВАГДНЯЕ ВІНШАВАННЕ САВЕЩАМУ НАРОД

Дарагія таварышы і сябры!
Усяго некалькі мінут аддочы нас ад надыходзячага Новага года. З добрым, удачным пачуццямі прыводзім мы адыходзячы 1967 год. У памяці народнай ён назаў захаваецца як год 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі — адной з самых дарагіх старонак календара камунічнай эры.

Да юбілею Кастрычніцкай народ прыйшоў поўны творчых сіл, цесна згуртаваны вакол сроднай Камуністычнай партыі, поўны глыбокай вернасці заповячэнням.

Паўвекавы юбілей Сава дзяржавы стаў яркай дэманстрацыяй вялікай перамогі сацыялізму, эсэсцэпнай плычы ўсенароднага падзвігу ў імя ажыццяўлення ідэяў Кізіма Слэўнага вынікі нашай барацьбы і перамогі выклікалі пацэ гадасці савецкіх людзей за сваю магутную сацыялістычную Аіну.

Усё, што нараджаецца ўрадоў будыць — заводы і электрастанцыі, добры ўраджай на паі і маляы іжмічныя караблі, новыя жылыя рабыны і школы — гэплён томня творчай думкі і стваральнай дзейнасці савецкага народа. Недабры клас, калгаснае сялянства, ітлігенцыя, наша спайнаколадзавяцкія жанчыны правялі і працягваюць небывалую энэргі і самананяў у будаўніцтве новага грамадства. Вялікія заваяванні: навайна ахоўваюцца нашымі ілюбеснымі Узброенымі тамі.

Усім івамі здзяйсненні савецкіх заваяваў сабе славу сараўданага героя XX стагоддзя — іжыга рэвалюцыянера, іжыстомага працаўніка, страснабарацьбы перабудову грамадства на камуністычных асновах.

Мінулы, юбілейны год знісе но іплікі поспехі ва ўсіх галінах ароднай гаспадаркі і культуры. У іжыным брацім адзістве, паяны агульнасцю ітэрасаў і мэрацыйна шматнацыянальнай раіны Саветаў паспяхоажыццяў, рашэнні XXIII зезду КПСС, працаўнікі гарадоў і вёс іжысока ўзэсцяг сацыялістычнага саборніцтва, актыўна змагаюцца за дастой суслаўні вялікай даты — стагоддзя з дня нараджэння І. Леніна датарміновае вынананне іжыцядовага плана развіцця ароднай гэркі да 7 лістапада 1970 года, іжысараючы тэмпы рэстаўнамікі і, м і ў далейшым будзем абавязца далейшага пашынення іжыга ўроўню народа, росквіту навукі і культуры.

Кожны новы год набілае нас да этнай мэты — камунізма. Мы ўжыліна будзем іжы прамаганосітурсам Кастрычніка. У нас у ўках надзейны комплекс — марксізм іжызм. У нас выпрабаваны руцмы — партыя Леніна.

У дэверы нашых дам уваходзіць 1968-ы.
Цэнтральны Камітэт камуністычнай Саветацкага Саюза, Презыіум Вярхоўнага Сава СССР і Саўіістраў СССР сардэчна вінуоць вас, дарагія таварышы, з Новадам і жадаюць вам поспэў у працы, аубоце творчасці, ва вашым іжыці.

Суслаўнаючы Новад, мы звярта з дружелюбным навагодні і віншаваннімі і добрым пажаданнем народеў краіні сацыялізма, камуністычных і рабых партый, ржа класа, працоўных сялян, арадоў маладых наваінальных дзярда ўсіх барацьбытў супраць рогітэў імпэрыяліз і каланіялізму.

Жадаем муіжыкам заіжыма в'етнаму народу дабіцца рашаючых оспэхаў у гэралінабарацьбы супраіжымерканскіх аграрараў за сабоду і незалежнасць сваей радзімы.

Нахай надыходзячюд будзе годных перамог сіл міру, дэмакратыі, нацыянальнаіжызожынасці і іжызма над сіламі рэакцыі і іжыны.

Нахай 1968-ы год будзе годам новыццёўных перамог нашага навадэ ў імя міру і пермоі камунізма!
Наш першы навагодні іжыт з гэралічэскай народ, за яго спайны ангард — ленініскаў патыно, за праніе сацыялістычнай радзімы, за нашу цудоўную буучыню!

З Новым годам, з іжы шчасцем, іжы таварышы!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМПЭТ КПСС
ПРЫІУМ ВЯРХОЎНАГА САВ СССР
САВЕТ МІНІСТРАЎ СССР

Антон БЯЛЕВІЧ

ПАД БОЙ КУРАНТАЎ

На цёплай грудцы снегіровай
Зіхцеў кавалачак зары,
Калі парою вечаровай
Ішоў шануюны год стары,
Каб стрэціць шчыра маладога,
Адаць нажыткі ўсе яму.
Сышліся!.. Снежная дарога
Вядзе праз белую зіму.
Ідуць далей два пешаходы —
Стары, сівы, і малады...
— Прымай, сыноч, мае заводы,
Пасёлкі, вёскі, гарады,
Адай натхненне і гарэнье
Ты сэрца шчырага савіго
Вялікай справе пакалення,
Няспыннай дзейнасці яго!
Высокая задача гэта,
Пачэсная тваа, юнак...
— Клянусь, бацька! Запаветы
Твае я здэісныю. Будзе так!
Гадоў жывы вянок пакласці,
Абвіты сонцам і зарой,
Хадзе падзей, людскому
шчасцю,
Маей Радзіме дарагой!..
Ідуць! Прайшлі нямала сцэжак,
Дарог па бацькаўскай зямлі,
У Мінск прыйшлі!..
На Спаскай вежы
Куранты песню завялі,
Яна шырока і магутна
Плыла, як ясны веснаход.
Было на ўсёй планеце чуна:
— Са шчасцем новым, Новы год!

Мал. І. БЯЛЕЦКАГА.

З НОВЫМ ШЧАСЦЕМ!

Іван ШАМЯКІН

Ёсць асаблівы сэнс у той радасці і ўрачыстасці, з якой людзі сустракаюць Новы год. Радуюцца і той, хто ўступае ў жыццё, поўны мар і надзей, і той, хто нясе ўжо немалы цяжар пражытых гадоў. Нават у самы цяжкі час, у суровых умовах вайны, у небяспецы людзі імкнуліся адзначыць пераход гэтай мяжы — з аднаго года ў другі, са старога ў новага, з пражытага, у якім, вядзецца, зведаны ўжо ўсе дарогі, у невядомы, дзе нібыта траба пачынаць паход са старта. У навагодняй урачыстасці — адвечная вера чалявеча ў тое, што дзень заўтрашні будзе лепшым, чым учарашні, адвечная прага шчасця і міру. Недарма на ўсіх мовах гучыць у навагоднюю ноч і ў першы дзень маладога года: «З новым годам, з новым шчасцем».

Іжычачэў надывычайнай падысей — паўстагадовым юбілеем Вялікай сацыялістычнай рэвалюцыі, юбілеем першай у свеце дзяржавы рабчых і сялян. У гонар гэтай высокай даты ўсе мы — гарнякі і чыгуначнікі, калгаснікі і металургі, ракетабудаўнікі і вучоныя, геалогі і пісьменнікі стараліся зрабіць больш і лепш.

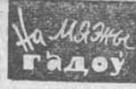
У перадсвяточным працоўным уздыме знаходзілі мы сапраўднае шчасце, апраючыся на плён нашых перамог з сонечнай вяршыні з вышынні пачынаюцца гадоў жыцця і працы па неўміручым ленініскім запавеце: «... пад кіраўніцтвам партыі камуністаў».

Савецкі камуністы карабель перадаў сігналы з Венеры — хіба гэта не новае шчасце!.. Два другія караблі зрабілі ў касмічнай прасторы аўтаматычную стыкоўку і расстыкоўку — новае хваляючае і натхняючае радасцю... Сто мільёнаў тон сталі далі летась пэчы краіны!.. І мне, чалявеку, які быў ля домнаў і марганцаў толькі на экскурсію, хочацца ўсклікнуць на поўны голас: слава вам, таварышы металургі! І дзякуй вам! Вы прынеслі мне цудоўны навагодні падарунак, агульную радасць, якая асвятляе і ўздымае мае асабісты радасці і ўданы. Бо не траба быць вялікім палітыкам і глыбокім эканамістам, каб зразумець, што значыць для нас мець сталі больш, чым вырабляюць яе ў Англіі, ФРГ, Францыі, Італіі разам узятых...
У газетах з'явілася спілная інфармацыя пра тое, што беларускія нафтавікі далі першы мільён тон нафты. Магчыма, для ўсесаюзнага чытача, які ведае, што ў краіне здабываецца трыста мільёнаў тон чорнага рудата, гэтая інфармацыя вядзецца звычайнай, радавой. Але для мяне, палешука, які на той зямлі павяў нароўны, хадзіў на першае спатканне, мільён гэты зрабіў незвычайнае ўражанне і дапоўніў мае асабістае шчасце, нарадаў жадаанне сардэчна — прыві-

таць разведчыкаў нетраў маей зямлі і прамыслоўцаў — нафтавікоў, гэтак жа, як я вітаю сваіх землякоў-нафтавікоў, майстроў высокай ураджалы і надаяў. У нас пмат ужо вымяраецца на мільёны: мільён тон нафты, мільён тон малака...
Натуральна, што галоўнаму святу — 50-годдзю Вялікага Кастрычніка спадарожнічаюць юбілеі, юбілеі рэспублік, якія атрымалі сваю дзяржаўнасць у выніку сацыялістычнай рэвалюцыі, дзякуючы ленініскай нацыянальнай палітыцы. Толькі што прашмела ўрачыстае свята на зямлі братняй Украіны. Роўна праз год — 50-годдзе Беларускай Саветскай Сацыялістычнай Рэспублікі, роўнай сарод роўных у вялікім Саюзе.

Мы ўжо сталі на новую працоўную пахту — у гонар свайго нацыянальнага свята. Я ведаю, як у новым годзе будзе натхнёна, з удзімам працаваць салігорскія гарнякі і рэньчыцкія нафтавікі, брэсцкія чыгуначнікі і аршанскія ільнопрацэляшчыкі, гомельскія калгаснікі і мінскія аўтазаводцы. Іжычэ лепш і ведаю, як будуць працаваць мае калегі — людзі літаратуры, мастацтва, звязаныя новыя іжыні і карціны, новыя спектаклі і фільмы, загучыць новая музыка, услужаючы веліч баявых і працоўных падзвігаў беларускага народа, мудрасць партыі Леніна. Усе гэтыя творы ўзбагацяць нацыянальную культуру, лепшыя з іх увойдуць у заклады фонд усне савецкай культуры другога паўстагаддзя Кастрычніцкай рэвалюцыі — эпохі рэагорунага будаўніцтва камунізма. Дзеля гэтага варта працаваць з асаблівай аддачай сіл, энэргіі, таленту.
З Новым годам, таварышы! З новым шчасцем!

Вялікага плёну ў працы ў годзе 1968, наіпрарадні слаўнага юбілею роднай Саветскай Беларусі.

Год стары, год новы... У жыцці кожнага чалавека ёста прыкметны рубжы. Карціць азіраюцца на прахытае, цэвразо іжыжычэ зробленае, на хвіліну задумачца, які ён быў, год жыцця. Чым ён азначыў твой лёс, чым запомііўся? Што перадае наступнаму?
Нехта на парозе Новага года адарваўся ад рукіпцы іжыдайна пачатага рамана, у некага на малюберы засталася незакончанае палатно, нехта ўнёс асноўныя дакладнікі ў свае планы... Сувязь часу на разрывецца а...
Мі выршылі на іжымы 1967 і 1968 гадоў пацураліць з некаторымі рабчымі літаратуры, мастацтва, культуры...

НА СЛУЖБЕ СВЯТЛА

З Аляксеем Русецікім у гутарыў у рэдакцыі часопіса «Полымя». Атмасфера была перадсвяточная. Супрацоўнікі віншавалі адін аднаго з надыходзячым святам, жадалі адін аднаму здароўя, шчасця, новых поспэхаў; аўтары, развітаючыся, гаварылі: «Дзе сустрачы ў тысяча дзевяццот шасцідзесят восьмьюмі». Натуральна, што і гаворка наша праходзіла на перадсвяточнай хвалі.

Пытаюцца, якім быў для мяне сёння ўжо стары год? — Аляксей Сцяпанавіч іжы абраўцаца з думкамі. — Калі коратка, дык быў ён добрым годам. Годам святочным, юбілейным, як для кожнага савецкага чалавека.

У старым годзе мне добра працавалася. Вось, калі ласка, — пазь дэстае з шэфляды стала жыжыку. Толькі што атрымаў з выдавецтва «Беларусь». Сігнальны экзэмпляр новага зборніка вершаў, які я называў «Служба святла». Служба святла — так я разумею службу пазіі, службы, што не мае адпачынку. У зборніку сабраючы вершы, якія друкаваліся ў апошні час на старонках «Полымя» і іжыных выданьняў. Многія вершы іжыні — гэта родуло пра пазію і навуку, пра іжы роду ў жыцці чалавека, у нашым вялікім трывожым свеце. Ёсць там, вядома, і вершы аб радзіме, аб роднай прыродзе, аб каханні.

Стары год падарваў мне і іжычэ адну іжыку — у Маскве, у пераіжыдзе на рускую мову, выйшла асобным выданнем пазма «Яго Вялікасць». Што іжычэ? Наіпэскаў іжымала вершаў, некалькі радзінэй на іжыні таварышаў і папечынікаў.

Аляксей Сцяпанавіч, што знаходзіцца пад Новым годам на вашым рабчым стагелі?

Працую над пазмай. Сяджу не дзе іна сярэдзіне, такі гаворыць пра твор не іта пэўнае ніжыкава і, вядома, рана. Скажу толькі пазма (іжыны канчатковай пакулі не знайшоў) пра іжы дзей навукі і пазіі, пра людзей, якія мне бліжэй і дарагія. Хочацца, каб, нягледзячы на такую тэму і такіх гэрояў, пазма — па думках, па настрою і пэфасу — была моцна звязане з зямляй, з нашымі будзённымі клопамі.

Праца над пазмай, як кажуць, у разгары. Адносьце. — І планы на будучы год. Спадзяюся, што завяршу пазму не дзе да ясны. А летам мару паздзіць па рэспубліцы, пабываць у некалькіх калгасах.
Там жа жыццё калгаснай вёскі хвалюе мяне ўжо даўно, і хвалюе, можа, больш, чым што інаша, іжычэ з давеанага часу, калі працаваў у бактэрыялагічнай лабараторыі і іжыча бываў у калгасах. Апошнім часам некалькі гадоў запар бываў іжычэ адным з калгасцаў на Случчыне. Узважліва сачу за эканамічным развіццём гаспадаркі, за духоўным ростам калгаснікаў. Назіранні і ўражанні прасяцаў у твор. Таму і хачу ў новым годзе пабываць у іжыных калгасах, каб можа было параўноўваць, рабіць пэўныя вывады... Буду, вядома, пісаць і вершы, артыкулы і рэцэнзіі на новыя пазычыныя іжыні.

Што б вы хацелі пажадаць і сабе, і сваім таварышам, калегам па іжыру ў новым годзе?
— Хочацца, каб мае сябры-паэты і ў новым годзе дастойна неслі службу святла, каб де іжы часцей прыходзіла тая яснасць думкі і паучыцца, якае спарядкае сапраўднаю пазію! Гэта жадаю і самому сабе.

М. ГІЛГА

